

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Amb la col·laboració de

Presentació de les novetats que s'incorporen al DIEC

La Secció Filològica de l'IEC
incorpora el 2023:

- 308 modificacions
al 'Diccionari de la llengua
catalana' (DIEC)

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Desglossat, el DIEC ha estat ampliat
amb

- 30 articles nous
- 278 articles ampliat
o modificats

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

30 articles nous

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous

donassa

1 f. POP. Dona corpulenta, exuberant. Era una donassa imponent i severa.

2 f. Dona, sobretot de l'època contemporània, significada per la seva aportació intel·lectual, artística o cívica. Aina Moll, una donassa que ha fet país.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous

edatisme

m. Actitud discriminatòria envers una persona com a conseqüència de la seva edat.

edatista

adj. Relatiu a l'edatisme.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous

gentrificació

f. Transformació socioeconòmica d'una àrea urbana, generalment degradada, caracteritzada per la rehabilitació urbanística o arquitectònica, que afavoreix l'arribada de població amb poder adquisitiu més alt i del turisme i el desplaçament de la població original. *Les associacions veïnals denuncien la gentrificació del barri. La gentrificació del centre històric de la vila va començar amb la rehabilitació dels edificis més degradats.*

gentrificcar

1 v. tr. Provocar la gentrificació (d'una zona). *La massificació turística ha gentrificat moltes poblacions del litoral.*

2 v. intr. pron. *L'ajuntament vol evitar que el barri es gentrifiqui.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous

hacker [angl.]

1 m. i f. Persona amb un coneixement profund de les xarxes i dels sistemes informàtics i una gran afició a explorar-ne les característiques i a posar a prova les seves habilitats informàtiques.

2 m. i f. PIRATA INFORMÀTIC.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous

betlem

m. PESSEBRE.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous / gentilicis

aneuenc -a

1 *adj.* i *m.* i *f.* Natural de les Valls d'Àneu.

2 *adj.* Relatiu o pertanyent a les Valls d'Àneu o als seus habitants.

anoienc -a

1 *adj.* i *m.* i *f.* Natural de l'Anoia.

2 *adj.* Relatiu o pertanyent a la comarca de l'Anoia o als seus habitants, o al riu Anoia.

franjolí -ina

1 *adj.* i *m.* i *f.* Natural de la Franja.

2 *adj.* Relatiu o pertanyent a la Franja o als seus habitants.

garrafenc -a

1 *adj.* i *m.* i *f.* Natural del Garraf.

2 *adj.* Relatiu o pertanyent a la comarca del Garraf o al massís del Garraf.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles nous / gentilicis

Iluçanès -esa

maresmenc -a

montsianenc -a

noguerenc -a

pitiús -üsa

saforenc -a

segrianenc -a

terraltenc -a

**Institut
d'Estudis
Catalans**

Secció Filològica

Articles nous

Neologisme de l'any 2022

birra

f. POP. CERVESA. — Que vols res més? — Sí, una altra birra.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

278 articles ampliat o modificats

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles ampliat

<p>abraçar</p> <p>1 1 v. tr. Cenyir amb els braços, estrènyer entre els braços. <i>Abraçà sa muller. Abraçar la soca d'un arbre. Abraçar una columna. S'abraçaren cordialment.</i></p> <p>1 2 v. intr. pron. abraçar-se a alguna cosa Agafar-s'hi abraçant-la. <i>En Lluís s'abraçà a la soca de la figuera.</i></p> <p>2 v. tr. Envoltar 1 1. <i>L'heura abraça l'om. La mar abraça la terra. [...]</i></p>	<p>abraçar</p> <p>1 1 v. tr. Cenyir amb els braços, estrènyer entre els braços. <i>Abraçà sa muller. Abraçar la soca d'un arbre. Abraçar una columna. S'abraçaren cordialment.</i></p> <p>1 2 v. intr. pron. Algú, abraçar algú altre que al seu torn també l'abraça. De tan content com està, s'abraça amb tothom.</p> <p>1 3 v. intr. pron. abraçar-se a alguna cosa Agafar-s'hi abraçant-la. <i>En Lluís s'abraçà a la soca de la figuera.</i></p> <p>2 v. tr. Envoltar 1 1. <i>L'heura abraça l'om. La mar abraça la terra. [...]</i></p>
---	---

Articles ampliats

<p>abraçar</p> <p>1 1 v. tr. Cenyir amb els braços, estrènyer entre els braços. <i>Abraçà sa muller. Abraçar la soca d'un arbre. Abraçar una columna. S'abraçaren cordialment.</i></p> <p>1 2 v. intr. pron. abraçar-se a alguna cosa Agafar-s'hi abraçant-la. <i>En Lluís s'abraçà a la soca de la figuera.</i></p> <p>2 v. tr. Envoltar 1 1. <i>L'heura abraça l'om. La mar abraça la terra. [...]</i></p>	<p>abraçar / besar / morrejar</p> <p>1 1 v. tr. Cenyir amb els braços, estrènyer entre els braços. <i>Abraçà sa muller. Abraçar la soca d'un arbre. Abraçar una columna. S'abraçaren cordialment.</i></p> <p>1 2 v. intr. pron. Algú, abraçar algú altre que al seu torn també l'abraça. <i>De tan content com està, s'abraça amb tothom.</i></p> <p>1 3 v. intr. pron. abraçar-se a alguna cosa Agafar-s'hi abraçant-la. <i>En Lluís s'abraçà a la soca de la figuera.</i></p> <p>2 v. tr. Envoltar 1 1. <i>L'heura abraça l'om. La mar abraça la terra. [...]</i></p>
---	---

Articles ampliats

acabar

9 *v. intr.* Posar fi a l'existència (d'algú o d'alguna cosa). *Estava decidit a acabar amb aquella falsa amistat per sempre més. Tenia una malaltia que acabaria amb la seva vida en poques setmanes.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles ampliat

<p>aeròbic -a</p> <p>1 <i>adj.</i> Pertanyent als aerobis, provocat pels aerobis.</p> <p>2 <i>m.</i> Modalitat de gimnàstica amb acompanyament musical.</p>	<p>aeròbic -a</p> <p>1 <i>adj.</i> Pertanyent als aerobis, provocat pels aerobis.</p> <p>2 <i>adj.</i> Que estimula l'oxigenació dels pulmons, s'aplica a un exercici físic. <i>Abans de començar els exercicis aeròbics, cal preparar l'organisme.</i></p> <p>3 <i>m.</i> Modalitat de gimnàstica amb acompanyament musical.</p>
--	---

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles ampliats

enrocar²

v. intr. En el joc d'escacs, moure el rei dues cases devers una torre o roc i, en la mateixa jugada, posar la torre a la primera casa de l'altre costat del rei.

enrocar²

1 *v. intr.* En el joc d'escacs, moure el rei dues cases devers una torre o roc i, en la mateixa jugada, posar la torre a la primera casa de l'altre costat del rei.

2 *v. intr. pron.* OBSTINAR-SE. *S'han enrocat en una proposta que no els duu enlloc.*

Articles ampliat

<p>ambre</p> <p>1 m. Resina fòssil de diverses coníferes, amorfa, groguenca, translúcida, electritzable per fricció, d'olor característica, bona de treballar, emprada en joieria i bijuteria.</p> <p>2 m. <i>ambre gris</i> Concreció intestinal del catxalot, la qual, després d'haver surat molt de temps en la mar, forma blocs cristal·lins, grisos i porosos a les platges, i és emprada en perfumeria.</p>	<p>ambre</p> <p>1 1 m. Resina fòssil de diverses coníferes, amorfa, de color groc fosc, translúcida, electritzable per fricció, d'olor característica, bona de treballar, emprada en joieria i bijuteria.</p> <p>1 2 m. Color groc de mel característic de l'ambre.</p> <p>1 3 m. [usat en aposició és invariable] <i>Una llum ambre. Un cel de tons ambre.</i></p> <p>2 m. <i>ambre gris</i> Concreció intestinal del catxalot, la qual, després d'haver surat molt de temps en la mar, forma blocs cristal·lins, grisos i porosos a les platges, i és emprada en perfumeria.</p>
--	---

Articles ampliats

<p>ambre</p> <p>1 m. Resina fòssil de diverses coníferes, amorfa, groguenca, translúcida, electrizable per fricció, d'olor característica, bona de treballar, emprada en joieria i bijuteria.</p> <p>2 m. <i>ambre gris</i> Concreció intestinal del catxalot, la qual, després d'haver surat molt de temps en la mar, forma blocs cristal·lins, grisos i porosos a les platges, i és emprada en perfumeria.</p>	<p>ambre / maragda / turquesa</p> <p>1 1 m. Resina fòssil de diverses coníferes, amorfa, de color groc fosc, translúcida, electrizable per fricció, d'olor característica, bona de treballar, emprada en joieria i bijuteria.</p> <p>1 2 m. Color groc de mel característic de l'ambre.</p> <p>1 3 m. [usat en aposició és invariable] <i>Una llum ambre. Un cel de tons ambre.</i></p> <p>2 m. <i>ambre gris</i> Concreció intestinal del catxalot, la qual, després d'haver surat molt de temps en la mar, forma blocs cristal·lins, grisos i porosos a les platges, i és emprada en perfumeria.</p>
---	---

Articles ampliats

<p>bel·ligerant</p> <p><i>1 adj.</i> Que està en guerra. <i>Els dos pobles bel·ligerants.</i></p> <p><i>2 adj.</i> A qui ha estat reconeguda la bel·ligerància.</p> <p><i>3 m. i f.</i> Un dels dos bel·ligerants.</p>	<p>bel·ligerant</p> <p><i>1 1 adj.</i> Que està en guerra. <i>Els dos pobles bel·ligerants.</i></p> <p><i>1 2 adj.</i> A qui ha estat reconeguda la bel·ligerància.</p> <p><i>1 3 m. i f.</i> Un dels dos bel·ligerants.</p> <p>2 1 adj. i m. i f. Que mostra desacord d'una manera combativa. <i>Ens cal un govern bel·ligerant amb la corrupció. Ella és molt bel·ligerant contra aquestes supersticions.</i></p> <p>2 2 adj. Propi d'una persona bel·ligerant. <i>Actitud bel·ligerant.</i></p>
---	---

Articles ampliats

<p>canalla</p> <p>1 <i>f.</i> Mainada 1.</p> <p>2 1 <i>m.</i> i <i>f.</i> Persona capaç de cometre els actes més reprovables.</p> <p>2 2 <i>f.</i> <i>ANT.</i> Gent dolenta, menyspreable.</p>	<p>canalla</p> <p>1 <i>f.</i> Mainada 1.</p> <p>2 1 <i>adj.</i> i <i>m.</i> i <i>f.</i> Que és capaç de cometre els actes més reprovables. <i>Una persona canalla. Ets un covard i un canalla! S'ha convertit en un estat canalla i autoritari.</i></p> <p>2 2 <i>adj.</i> Propi de persones canalles. <i>Contemplava el patiment de la víctima amb un esguard canalla.</i></p> <p>2 3 <i>f.</i> <i>ANT.</i> Gent dolenta, menyspreable.</p> <p>3 <i>adj.</i> Caracteritzat per una certa picardia, insolència i manca de pudor. <i>Un posat canalla. Canta cançons canalles que voregen l'obsenitat. Anava al Paral·lel a veure espectacles canalles.</i></p> <p>4 <i>f.</i> Grup de castellers que ocupen els pisos dels dosos, de l'aixecador i de l'enxaneta. <i>L'agilitat de la canalla ha estat clau per a poder carregar el castell.</i></p>
--	--

Articles ampliats

carpeta

2 f. Conjunt de fitxers informàtics agrupats sota un mateix nom per tal de facilitar-ne l'ús i l'administració.

col·locar

3 1 v. tr. POP. Una droga, l'alcohol o una altra substància, produir (en algú) una alteració de la consciència i de l'estat d'ànim. *Un parell de pipades ja el col·loquen.*

3 2 v. intr. pron. POP. Experimentar una alteració de la consciència i de l'estat d'ànim per efecte d'una droga, de l'alcohol o d'una altra substància. *De bon matí ja es col·locava i no feia res de bo en tot el dia.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Articles ampliats

diccionari

1 1 m. Obra que recull els mots d'una llengua, els termes d'una ciència, d'un art, d'una activitat, etc., amb llur significació, disposats en un ordre determinat, normalment alfabètic, que pot contenir d'altres informacions de naturalesa gramatical, fonètica, etc. *Diccionari de la llengua catalana. Diccionari de química, d'arquitectura. Diccionari escolar.*

1 2 *diccionari visual* Diccionari que presenta il·lustracions ordenades temàticament, en les quals s'assenyalen les denominacions de les diverses parts dels objectes que s'hi mostren.

1 3 *diccionari de la rima* Diccionari en què els mots figuren agrupats segons la rima.

~~**1 4 *diccionari electrònic*** Diccionari en suport informàtic.~~

diccionari

1 1 m. Obra que recull els mots d'una llengua, els termes d'una ciència, d'un art, d'una activitat, etc., amb llur significació, disposats en un ordre determinat, normalment alfabètic, que pot contenir d'altres informacions de naturalesa gramatical, fonètica, etc. *Diccionari de la llengua catalana. Diccionari de química, d'arquitectura. Diccionari escolar. **Diccionari electrònic.***

1 2 *diccionari visual* Diccionari que presenta il·lustracions ordenades temàticament, en les quals s'assenyalen les denominacions de les diverses parts dels objectes que s'hi mostren.

1 3 *diccionari de la rima* Diccionari en què els mots figuren agrupats segons la rima.

Articles ampliats

<p style="text-align: center;">diccionari</p> <p>1 1 m. Obra que recull els mots d'una llengua, els termes d'una ciència, d'un art, d'una activitat, etc., amb llur significació, disposats en un ordre determinat, normalment alfabètic, que pot contenir d'altres informacions de naturalesa gramatical, fonètica, etc. <i>Diccionari de la llengua catalana. Diccionari de química, d'arquitectura. Diccionari escolar.</i></p> <p>1 2 <i>diccionari visual</i> Diccionari que presenta il·lustracions ordenades temàticament, en les quals s'assenyalen les denominacions de les diverses parts dels objectes que s'hi mostren.</p> <p>1 3 <i>diccionari de la rima</i> Diccionari en què els mots figuren agrupats segons la rima.</p> <p>1 4 <i>diccionari electrònic</i> Diccionari en suport informàtic.</p>	<p style="text-align: center;">diccionari / edició / publicació</p> <p>1 1 m. Obra que recull els mots d'una llengua, els termes d'una ciència, d'un art, d'una activitat, etc., amb llur significació, disposats en un ordre determinat, normalment alfabètic, que pot contenir d'altres informacions de naturalesa gramatical, fonètica, etc. <i>Diccionari de la llengua catalana. Diccionari de química, d'arquitectura. Diccionari escolar. Diccionari electrònic.</i></p> <p>1 2 <i>diccionari visual</i> Diccionari que presenta il·lustracions ordenades temàticament, en les quals s'assenyalen les denominacions de les diverses parts dels objectes que s'hi mostren.</p> <p>1 3 <i>diccionari de la rima</i> Diccionari en què els mots figuren agrupats segons la rima.</p>
--	---

Articles ampliats

esclau -ava

3 *adj. i m. i f.* Que està sotmès a una cosa que domina, que priva de la llibertat. *Un home esclau de la seva paraula. És un esclau de la seva ambició. Són uns esclaus del deure. S'havia convertit en una esclava de la feina.*

4 *f.* Argolla d'or, de plata o d'altre metall que les dones duïen al canell o al turmell.

esclau -ava

3 *adj. i m. i f.* Que està sotmès a una cosa que domina, que priva de la llibertat. *Un home esclau de la seva paraula. És un esclau de la seva ambició. Són uns esclaus del deure. S'havia convertit en una esclava de la feina.*

4 *adj.* Que requereix dedicació gairebé exclusiva. *Aquest negoci és molt esclau.*

5 *f.* Argolla d'or, de plata o d'altre metall que les dones duïen al canell o al turmell.

Articles ampliats

escórrer

4 *v. intr. pron. VULG.* Tenir un orgasme.

escórrer

4 1 *v. intr. pron. VULG.* Tenir un orgasme. *Els veïns la senten cridar quan s'escorre.*

4 2 *v. intr. pron. VULG.* Ejacular 2. *L'home es va escórrer dins d'ella.*

Articles ampliat

penetrar

1 1 v. tr. Entrar (en una cosa), fer-hi via endins. *La humitat ha penetrat la paret. La llum penetra la tenebra.*

1 2 v. tr. PER EXT. *Una gran pietat penetrà la seva ànima. Penetrar una qüestió difícil, misteriosa.*

2 1 v. intr. Entrar **1 1.** *Una sala on no penetra mai la llum. Vam penetrar a la cova.*

2 2 v. intr. PER EXT. *Les teves paraules li penetren fins al cor.*

penetrar

1 1 v. tr. Entrar (en una cosa), fer-hi via endins. *La humitat ha penetrat la paret. La llum penetra la tenebra.*

1 2 v. tr. PER EXT. *Una gran pietat penetrà la seva ànima. Penetrar una qüestió difícil, misteriosa.*

1 3 v. tr. Introduir el penis dins la vagina o l'anus (d'algú).

2 1 v. intr. Entrar **1 1.** *Una sala on no penetra mai la llum. Vam penetrar a la cova.*

2 2 v. intr. PER EXT. *Les teves paraules li penetren fins al cor.*

3 v. intr. Una idea o un producte, fer-se lloc progressivament. *La marca nova ha penetrat amb força en els mercats.*

Articles ampliat

karaoke

m. Activitat lúdica que consisteix a cantar en públic amb l'ajut d'un aparell que presenta en una pantalla la lletra de la cançó i fa l'acompanyament musical.

karaoke

1 m. Aparell que presenta en una pantalla la lletra d'una cançó i fa l'acompanyament musical. *Li van regalar un karaoke.*

2 m. Activitat lúdica consistent a cantar en públic amb l'ajut d'un karaoke. *És molt aficionat al karaoke.*

3 m. Establiment públic on hi ha un karaoke i un escenari on els clients poden cantar. *Després del sopar vam anar a un karaoke.*

Articles ampliats

mític -a

adj. Relatiu o pertanyent a un mite.

mític -a

adj. Relatiu o pertanyent a un mite.

2 adj. Llegendari 1 2. Roald Amundsen és un explorador mític.

Articles ampliats

<p>mobilitat</p> <p>1 f. Qualitat de mòbil.</p> <p>2 f. <i>mobilitat social</i> Qualitat dels individus, les famílies i els grups socials en virtut de la qual aquests passen d'una posició social a una altra. [...]</p>	<p>mobilitat</p> <p>1 1 f. Qualitat de mòbil.</p> <p>1 2 f. Capacitat d'una persona per a moure's i desplaçar-se. <i>Grau de mobilitat. Persona amb mobilitat reduïda.</i></p> <p>2 f. <i>mobilitat social</i> Qualitat dels individus, les famílies i els grups socials en virtut de la qual aquests passen d'una posició social a una altra. [...]</p>
--	---

Articles ampliats

professió

1 1 f. Acció de professar; l'efecte. *Fer professió de catolicisme. Professió simple. Professió solemne.*

1 2 *professió de fe* Declaració pública que algú fa dels seus principis.

2 f. Ocupació que hom exerceix públicament. *La professió d'advocat.*

professió

1 1 f. Acció de professar; l'efecte. *Fer professió de catolicisme. Professió simple. Professió solemne.*

1 2 *professió de fe* Declaració pública que algú fa dels seus principis.

2 f. Ocupació que hom exerceix públicament. *La professió d'advocat.*

3 f. Conjunt de professionals d'un ram determinat. *Amb aquest premi, rep el reconeixement de tota la professió.*

Articles ampliat

suïcida

1 m. i f. Persona que es mata a si mateixa. *El suïcida no va deixar cap nota explicativa.*

2 1 adj. Propi d'un suïcida. *Propòsits suïcides.*

2 2 adj. Extremament perillós i amb molt poques garanties d'èxit. *Conducta suïcida. Solució suïcida.*

suïcida

1 1 adj. m. i f. Que es mata a si mateix. *El suïcida no va deixar cap nota explicativa. El reportatge s'acosta als familiars dels joves suïcides.*

1 2 adj. Propi d'un suïcida. *Propòsits suïcides.*

2 adj. Extremament perillós i amb molt poques garanties d'èxit. *Conducta suïcida. Solució suïcida.*

3 adj. Que s'acompleix mitjançant el suïcidi de qui el duu a terme, s'aplica a un acte. *Un atemptat suïcida.*

Articles ampliats

homenot

1 m. POP. Home 2 1.

2 m. ~~POP~~. Dona que mascleja.

homenot

1 m. POP. Home corpulent. *El pare era un homenot alt com un sant Pau.*

2 m. Dona que té aires d'home, dit sovint despectivament. *Està feta un homenot, aquesta noia!*

3 m. Home, sobretot de l'època contemporània, significat per la seva aportació intel·lectual, artística o cívica. *Joan Fuster fou sens dubte un homenot valencià del segle XX.*

Articles ampliat

gladiador

m. En l'antiguitat romana, el qui combatia amb una arma en públic per a divertiment del poble.

gladiador gladiadora

m. i f. En l'antiguitat romana, **persona** que combatia amb una arma en públic per a divertiment del poble. ***Hi ha estudis que mostren que a l'antiga Roma hi havia combats entre gladiadores.***

Articles ampliats

marit

1 *m.* Home casat respecte **a la seva muller**. *Tenir un bon marit. Marit i muller. El seu marit és més jove que ella.*

2 **marit còmode** Marit que tolera l'adulteri de la seva dona.

marit

1 *m.* Home casat respecte **al seu cònjuge**. *Tenir un bon marit. Marit i muller. El seu marit és més jove que ella.*

Joan, que no em presentes el teu marit?

2 **marit còmode** Marit que tolera l'adulteri del **seu cònjuge**.

muller

1 *f.* Dona casada respecte al seu **marit**. *Marit i muller.*

2 **prendre muller** Casar-se.

muller

1 *f.* Dona casada respecte al seu **cònjuge**. *Marit i muller.*

2 **prendre muller** Casar-se.

Articles ampliats

mosso mossa

...

2 2 m. **Home** que fa les feines més humils d'un establiment. *Els mossos d'un magatzem, d'una botiga, d'una fàbrica.*

...

4 m. Jove que **ha** de complir el servei militar, des que **és** allistat fins que **ingressa** a la caixa de reclutament.

mosso mossa

...

2 2 m. **i.f. Persona** que fa les feines **menys qualificades** d'un establiment. *Els mossos d'un magatzem, d'una botiga, d'una fàbrica.*

...

4 m. Jove que **havia** de complir el servei militar, des que **era** allistat fins que **ingressava** a la caixa de reclutament.

Articles ampliat

<p>basca</p> <p>1 1 f. Ànsia, angúnia, inquietud. <i>Donar-se basca, passar basca, per alguna cosa. Estigueu tranquils i no tingueu basca de res.</i></p> <p>1 2 f. pl. Nàusees. <i>Tenir basques.</i></p> <p>2 1 f. Esvaniment, desmai. <i>Ha tingut una basca i encara no ha retornat.</i></p> <p>2 2 <i>basca de la mort</i> AGONIA.</p>	<p>basca</p> <p>1 1 f. Ànsia, angúnia, inquietud. <i>Donar-se basca, passar basca, per alguna cosa. Estigueu tranquils i no tingueu basca de res.</i></p> <p>1 2 f. pl. Nàusees. <i>Tenir basques.</i></p> <p>2 1 f. Esvaniment, desmai. <i>Ha tingut una basca i encara no ha retornat.</i></p> <p>2 2 <i>basca de la mort</i> AGONIA.</p> <p>3 f. XAFOGOR. <i>Quina basca que fa, no es pot anar pel carrer!</i></p>
--	--

Articles ampliats: locucions

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Locucions afegides

borsa

1 f. Lloc públic on es reuneixen els agents de canvi, on es negocien els valors mobiliaris admesos a cotització.

Negocis de borsa.

2 **borsa de treball** Entitat destinada a fer conèixer les ofertes i les demandes d'ocupació.

3 **borsa d'estudi** (o **d'estudis**) Subvenció que s'atorga a algú per a l'estudi o per a la investigació en un camp determinat. *Vaig poder gaudir d'una borsa d'estudi per a preparar la tesi doctoral.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Locucions afegides

cosa

4 2 **bona cosa** *loc. adv.* No poc. *Enguany, collirem bona cosa de fruita.*

4 3 **cosa de** *loc. adv.* Aproximadament. *Fa cosa d'un any.*

4 4 **per cosa en el món** *loc. adv.* Per res del món.

4 5 **poca cosa a)** Cosa sense importància. *Ha tingut una caiguda molt aparatosa, però s'ha fet poca cosa.*

4 5 **poca cosa b)** Persona feble, insignificant, físicament o de caràcter. *Aquest noi és molt poca cosa, però encara pot créixer.*

4 6 **una cosa de no dir** [o **cosa de no dir**] *loc. adv.* En un grau extraordinari.
L'estima una cosa de no dir. Es va enrojolar cosa de no dir.

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Locucions afegides

<p>efecte</p> <p>2 2 <i>efecte d'hivernacle</i> Fenomen que consisteix en l'escalfament de la troposfera a causa de la seva transparència a la radiació solar i de l'absorció de la radiació terrestre.</p>	<p>efecte</p> <p>2 2 <i>efecte hivernacle</i> [o <i>efecte d'hivernacle</i>] Fenomen que consisteix en l'escalfament de la troposfera a causa de la seva transparència a la radiació solar i de l'absorció de la radiació terrestre.</p>
---	--

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Locucions afegides

joc¹

4 m. En certs jocs i esports, divisió d'un partit o d'un set. *Estem tres jocs a dos: me'n falta un per a guanyar el partit.*

5 1 m. Conjunt dels jocs en què s'arrisquen diners. *Guanyar, perdre, al joc. Una casa de joc. Posar una quantitat al joc.*

5 2 **posar en joc** Utilitzar amb una finalitat determinada i en profit propi. *Posar en joc les seves influències. [...]*

joc¹

4 m. En certs jocs i esports, divisió d'un partit o d'un set. *Estem tres jocs a dos: me'n falta un per a guanyar el partit.*

5 1 m. Conjunt dels jocs en què s'arrisquen diners. *Guanyar, perdre, al joc. Una casa de joc. Posar una quantitat al joc.*

5 2 **en joc loc. adj. a)** En situació d'ésser utilitzat amb una finalitat determinada i en profit propi. *Els interessos en joc són molts i molt importants. Posar en joc les seves influències.*

5 2 **en joc loc. adj. b)** En una situació crítica. *La democràcia està en joc.*

Locucions afegides

xec

3 xec en blanc a) Xec signat en què l'expedidor no especifica la suma a pagar.

3 xec en blanc b) Autorització donada a algú per a actuar lliurement en un assumpte. *La direcció ha donat un xec en blanc a la gerenta per a dur a terme les reformes organitzatives de l'empresa.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Locucions afegides

<p>oncle</p> <p>1 <i>m.</i> Germà del pare o de la mare.</p> <p>2 oncle valencià Cosí del pare o de la mare.</p>	<p>oncle</p> <p>1 <i>m.</i> Germà del pare o de la mare.</p> <p>2 <i>m.</i> Marit de la tia o de l'oncle.</p> <p>3 <i>m. pl.</i> Oncle i tia. <i>Els oncles de Terrassa.</i></p> <p>4 oncle valencià A Catalunya, cosí del pare o de la mare.</p>
<p>tia</p> <p>1 <i>1 f.</i> Germana del pare o de la mare.</p> <p>1 2 tia valenciana Cosina del pare o de la mare.</p> <p>2 <i>1 f.</i> Dona soltera de molta edat.</p>	<p>tia</p> <p>1 <i>1 f.</i> Germana del pare o de la mare.</p> <p>1 2 <i>f.</i> Muller de l'oncle o de la tia.</p> <p>1 3 tia valenciana A Catalunya, cosina del pare o de la mare.</p> <p>2 <i>1 f.</i> Dona soltera de molta edat.</p>

Locucions afegides

llengua

5 4 llengua de signes Llengua natural de signes gestuals i de percepció visual que utilitza els gestos de les mans, de la cara i d'altres parts del cos, així com l'espai, com a sistema de comunicació.

5 5 llengua de signes catalana Llengua de signes pròpia de la comunitat de signants de Catalunya i Menorca (sigla, LSC).

signar

3 1 v. intr. Expressar-se mitjançant una llengua de signes. *L'intendent signa molt de pressa.*

3 2 v. tr. És un curs per a aprendre a signar contes.

signat -ada

2 adj. Expressat mitjançant una llengua de signes. *El museu ofereix visites en llenguatge signat.*

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

La Secció Filològica de l'IEC
incorpora el 2023:

- 308 modificacions
al 'Diccionari de la llengua
catalana' (DIEC)

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica

Amb la col·laboració de

Presentació de les novetats que s'incorporen al DIEC

Institut
d'Estudis
Catalans

Secció Filològica